

Dosarul nr. 3ra-1023/23
2-23145799-01-3ra-19102023

Prima instanță: Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, I. Dutca, Ec. Palanciuc)

ÎNCHEIERE

21 octombrie 2023

mun. Chișinău

Curtea Supremă de Justiție

Completul de judecată, în componența:
Președinte, judecător
judecători

Aliona Miron
Oxana Parfeni
Ion Malanciuc

examinând admisibilitatea recursului depus de Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim,

în cauza de contencios administrativ, intentată la cererea de chemare în judecată depusă de Dvorjanscaia Irina împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Glodeni nr. 19 privind anularea pct.2 al hotărârii nr.36/1 din 11 octombrie 2023 a Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Glodeni nr. 19 și obligarea a relua procesul de verificare a dosarului administrativ în vederea înregistrării la funcția de consilier raional desemnat de Partidul Politic „ȘANSĂ”,

împotriva hotărârii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Dvorjanscaia Irina,

c o n s t a t ă :

La data de 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice, Dvorjanscaia Irina a depus la Curtea de Apel Chișinău acțiune împotriva Consiliului Electoral al Circumscripției Electorale raionale Glodeni nr. 19 (în continuare CECER Glodeni nr. 19), și concretizându-și pretențiile, a solicitat constatarea nulității și anularea hotărârii nr.36/1 din 11 octombrie 2023 a CECER Glodeni nr. 19 și obligarea CECER Glodeni nr. 19 să reia procesul de verificare a dosarului administrativ în vederea înregistrării reclamantei la funcția de consilier raional desemnat de Partidul Politic „ȘANSĂ”.

În motivarea contestației a invocat că, la data de 05 octombrie 2023 Biroul Permanent Teritorial al Partidului Politic „ȘANSĂ” a depus la CECER Glodeni nr. 19 cererea privind modificarea listei candidaților la funcția de consilier raional desemnați de Partidul Politic „ȘANSĂ”, solicitându-se ca reclamanta să fie inclusă pe poziția 1 în lista de candidați pentru funcția de consilier raional Glodeni în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.

Reclamanta a notat că la data de 11 octombrie 2023 CECER Glodeni nr. 19 a aprobat hotărârea nr. 36/1 prin care a modificat hotărârea nr. 36 CECER Glodeni nr. 19 din 05 octombrie 2023, fiind respinsă includerea Irinei Dvorjanscaia în lista de candidați pentru funcția de consilier raional Glodeni, menționând că la data de 4 octombrie 2023 instituțiile vizate în pct.1.2 din Dispoziția nr.86 din 4 octombrie 2023, au prezentat listele persoanelor care nu pot fi înregistrate în calitate de concurenți electorali în temeiul dispoziției menționate supra.

Reclamanta a comunicat că nu a fost invitată la ședința CECER Glodeni nr. 19 pentru a participa la examinarea subiectului care o vizează și a aflat despre decizie doar după ce aceasta a fost aprobată, fiindu-i afectat dreptul de a fi înregistrat în calitate de concurent electoral. Astfel, acest act administrativ a fost aprobat cu o gravă încălcare a procedurii legale.

De asemenea, reclamanta a invocat că refuzul de a fi înregistrată a fost motivată de o interdicție de a participa în alegeri, introduse, prin derogare de la Codul electoral, printr-o măsură excepțională prin dispoziția CSE nr. 86 din 04 octombrie 2023. Or, autoritatea pârâtă nu putea lua în calcul prevederile menționate în dispoziția CSE care vin în contradicție directă cu toate normele legale existente cu privire la asigurarea unor alegeri libere și dreptul de a fi ales, garantat de art. 38 de Constituție și prevederile Codului electoral. Mai mult, autoritatea pârâtă, într-un proces administrativ este obligată să se conducă de principiul legalității, imparțialității, bunei credințe, proporționalității.

Reclamanta a subliniat că CECER Glodeni nr. 19 urma să se conducă exclusiv de normele constituționale și ale Codului electoral, care sunt acte ierarhic superioare unei dispoziții ale unui organ executiv chiar dacă acestuia îi sunt acordate atribuții de a lua unele măsuri de ordin excepțional.

Cu referire la statutul dispoziției CSE și a interdicțiilor aplicate reclamanta a menționat că, la data de 24 februarie 2022, Parlamentul a adoptat hotărârea nr. 41 privind declararea stării de urgență. Motivul stării de urgență a fost declarat conflictul militar din țara vecină și pericolul securității regionale. Parlamentul a acordat competențe CSE reieșind din prevederile Legii nr. 212/2004 privind regimul stării de urgență, de asediu și de război, în vederea soluționării problemelor stringente care reies exclusiv din situația care a generat instituirea stării de urgență.

Reclamanta a indicat că nici în raportul CSE, nici în declarațiile prim-ministrului din plen nu au fost oferite date și informații prin care s-ar constata anumite amenințări la securitatea națională generate de procesele ordinare de judecată de restabilire la muncă. Normele legale prin care s-a instituit stare de urgență și hotărârea Parlamentului corespunzătoare nu au specificat necesitatea măsurilor în domeniul electoral, dar contrar, Parlamentul a permis desfășurarea alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. Prin urmare, interdicțiile de a participa în alegeri nu au nicio legătură cu motivele care au instituit starea de urgență.

Din aceste considerente reclamanta invocă că, dispoziția CSE nu are forță juridică și nu poate substitui prevederile legii organice, or doar Parlamentul ca unica autoritate legislativă a statului poate modifica legislația. Totodată, Curtea Constituțională în

hotărârea nr. 17/2020 a remarcat că nu doar Parlamentul urmează să aplice cu precauție instituția stării de urgență, dar în primul rând CSE este obligat să aplice acele competențe delegate cu precauție maximă și doar în strictă conformitate cu motivele care au generat starea de urgență, doar în cazuri excepționale, când alte măsuri ordinare nu sunt posibile și nu în detrimentul respectării drepturilor fundamentale ale omului.

Reclamanta a specificat că prin impunerea unor interdicții care nu sunt prevăzute de lege, CSE și-a depășit competența, iar autoritatea pârâtă a ignorat principiile legalității și a unei examinări minuțioase a acestui proces administrativ, călăuzindu-se exclusiv doar de prevederi subordonate legii. CECER Glodeni nr. 19 nu a aplicat în acest proces nici prevederile Constituției, nici prevederile Codului electoral, în vigoare la data adoptării actului contestat.

Totodată, reclamanta a menționat că prin prevederile aplicate în privința acesteia, prin care i s-a refuzat dreptul de a candida se anulează un drept fundamental, fiind ignorat testul de proporționalitate statuat expres în art.54 din Constituția Republicii Moldova. Deși orice ingerință și restricție a drepturilor omului trebuie să fie prevăzută de lege, să urmărească un scop legitim și să fie necesară într-o societate democratică, ingerința la care a fost supusă reclamanta nu este prevăzută de lege.

Reclamanta a invocat că, prin acțiunile abuzive ale CECER Glodeni nr. 19 este limitată într-un drept fundamental, și anume dreptul de a fi ales garantat de art. 38 din Constituție și contravine standardelor și recomandărilor unanim recunoscute, aprobate de Comisia de la Veneția în Codul bunelor practici în materie electorală din 2002.

În final, reclamanta a indicat că autoritatea pârâtă a adoptat un act administrativ contrar prevederilor constituționale și legale, iar la examinarea procedurii administrative nu a fost invitată și audiată, fiind-și încălcate toate drepturile procedurale de a se apăra, ca prin adoptarea actului administrativ să-i fie restricționat un drept constituțional fundamental la alegeri libere și dreptul de a fi ales.

Prin hotărârea din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins ca neîntemeiată acțiunea înaintată de Irina Dvorjanscaia împotriva CECER Glodeni nr. 19 privind anularea pct.2 a hotărârii nr.36/1 din 11 octombrie 2023 a CECER Glodeni nr. 19 și obligarea de a relua procesul de verificare a dosarului administrativ în vederea înregistrării reclamantei la funcția de consilier raional desemnat de Partidul Politic „ȘANSĂ”.

În motivarea soluției adoptate, Curtea de Apel Chișinău a reținut că acțiunea în contencios administrativ este înaintată în termenul legal din momentul adoptării hotărârii nr. 36/1 din 11 octombrie 2023, de către CECER Glodeni nr. 19, fapt ce se confirmă prin acțiunea depusă în instanța de judecată la data de 12 octombrie 2023, prin intermediul poștei electronice. Totodată, acțiunea înaintată de către Irina Dvorjanscaia reprezintă o acțiune în obligare, în conformitate cu prevederile art. 206 alin. (1) lit. b) din Codul administrativ. Or, elementul central al obiectului acțiunii în obligare rezidă în faptul că, reclamanta urmărește pe cale judiciară anularea parțială a hotărârii și obligarea autorității publice de a reexamina verificarea dosarului administrativ în vederea înregistrării reclamantei la funcția de consilier raional desemnat de Partidul Politic „ȘANSĂ”, în

strictă conformitate cu prevederile Constituției și Codului electoral, dacă revendicarea pretenției reclamantei de emitere a actului este întemeiată.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că Dvorjanscaia Irina este în drept să înainteze acțiunea în contencios administrativ, iar acțiunea în obligare utilizată de reclamantă pentru revendicarea apărării drepturilor nu este condiționată, la caz, de respectarea procedurii prealabile, iar alte careva motive de inadmisibilitate a acțiunii, în baza art. 207 din Codul administrativ, la caz nu sunt.

Cu referire la temeinicia acțiunii în contenciosul administrativ, prima instanță a conchis că, nu sunt îndeplinite condițiile de adoptare a unei hotărâri prevăzute la lit. a)-e) alin. (1) art. 224 din Codul administrativ.

Curtea de Apel Chișinău a stabilit că, la data de 30 septembrie 2023, Biroul Politic Partidului Politic „ȘANSĂ” a depus la CECER Glodeni nr. 19 cererea privind înregistrarea listei de candidați la alegerile locale din 05 noiembrie 2023 pentru funcția de consilier în cadrul Consiliul raional Glodeni. Iar, prin hotărârea nr 36 CECER Glodeni nr. 19 din 05 octombrie 2023 a fost înregistrată lista conform anexei.

Prima instanță a reținut că la data de 05 octombrie 2023, Biroul Permanent Teritorial al Partidului Politic „ȘANSĂ” a depus la CECER Glodeni nr. 19 cerere privind modificarea listei candidaților la funcția de consilier raional, solicitând ca Irina Dvorjanscaia să fie inclusă pe poziția 1 în lista de candidați pentru funcția de consilier raional Glodeni în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023. La data de 04 octombrie 2023, Comisia Electorală Centrală a expediat în adresa CECER Glodeni nr. 19 demersul nr. CEC 8/3134 cu lista persoanelor care nu pot fi înregistrate în calitate de concurenți electorali în temeiul Dispoziției Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.86 din 04 octombrie 2023, iar în această listă, sub nr.46 este inclusă Irina Dvorjanscaia.

Prima instanță a indicat că prin scrisoarea din 07 octombrie 2023 reprezentantul partidului politic a fost notificat despre necesitatea prezentării în termen de până la data de 09 octombrie 2023, ora 12:00 a tuturor probelor ce ar demonstra în mod echivoc că Dvorjanscaia Irina a încercat să se disocieze în mod public, anterior declarării neconstituționalității de acțiunile partidului politic, de acțiunile acestuia, declarat neconstituțional. Respectiv, la data de 10 octombrie 2023, Dvorjanscaia Irina a depus în adresa CECER Glodeni nr. 19 o scrisoare prin intermediul căreia declară că nu este de acord cu introducerea dumneaei în lista de interdicții și declară pe proprie răspundere că nu a sfidat Legea și Constituția Republicii Moldova și nu are careva impedimente de a candida, considerând că nu cade sub incidența restricțiilor menționate supra, solicitând, totodată, înregistrarea pe lista de candidați a Partidului Politic „ȘANSĂ”.

Curtea de Apel Chișinău a menționat că prin Dispoziția nr. 12 s-a convocat ședința CECER Glodeni nr. 19 la care urma să fie pusă în discuție modificarea hotărârii nr. 36 din 05 octombrie 2023, iar aceasta a fost afișată pe panoul informativ al Consiliului raional Glodeni. Prin pct.2 a hotărârii nr. 36/1 din 11 octombrie 2023 a CECER Glodeni nr. 19 s-a respins includerea Irinei Dvorjanscaia pe lista de candidați la funcția de consilier în

Consiliul raional Glodeni desemnați de către Partidul Politic „Șansă”, invocându-se că aceasta cade sub incidența restricțiilor stabilite de art.16 alin.(2) lit. f) din Codul electoral.

Curtea de Apel Chișinău a concluzionat că având la bază faptele expuse, la caz este prezentă existența cumulativă a condițiilor pentru respingerea acțiunii, reținând ca fiind relevante soluționării cauzei prevederile art. 16 alin. (1), art. 225, art. 137 alin.(1) - (4) din Codul administrativ, art.67 Cod electoral, art. 68 alin. (1) lit. f), alin. (1¹), alin. (5)-(5¹), art. 16 alin. (2) lit. f) subpct. 1)-4), alin. (2¹)-(2⁴) din Codul electoral, modificat prin Legea nr. 280/2023 din 04 octombrie 2023 din Codul electoral și a pct.1.1 și pct. 2 din Dispoziția Comisiei pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova nr.86 din 04 octombrie 2023.

Astfel, prima instanță a constatat că, la adoptarea pct. 2 din actul administrativ contestat, autoritatea publică și-a exercitat dreptul discreționar, reieșind din circumstanțele de fapt constatate și conform prevederilor normative care se circumscriu procedurii de înregistrare în calitate de concurent electoral, reținând constatările Curții Constituționale din Hotărârea nr.10 din 19 iunie 2023 privind controlul constituționalității Partidului Politic „Șor”. Respectiv, CECER Glodeni nr. 19 întemeiat a constatat că, Dvorjanscaia Irina cade sub incidența persoanelor bănuite, învinuite sau inculpate de săvârșirea infracțiunilor care au fost menționate ca argument la declararea neconstituțională a partidului politic, iar acest fapt a constituit argument la declararea neconstituțională a partidului politic.

Prin urmare, la caz sunt întrunite condițiile prevăzute de art. 16 alin. (2) lit. f) subpct. 1)-4), din Codul electoral, modificat prin Legea nr. 280/2023 din 04 octombrie 2023, care prevede că, nu pot fi alese: persoanele care, la data pronunțării hotărârii Curții Constituționale privind declararea neconstituționalității unui partid politic, corespund cel puțin unui dintre următoarele criterii ce au prezentat relevanță în contextul pronunțării hotărârii respective: 1) sunt bănuite, învinuite, inculpate sau condamnate de săvârșirea unor infracțiuni care au fost menționate de către Curtea Constituțională ca argument în contextul declarării neconstituționalității partidului politic; 2) au fost excluse dintr-un scrutin anterior ca urmare a încălcării legislației electorale, iar acest fapt a fost reținut drept argument la declararea neconstituționalității partidului politic; 4) au realizat alte fapte care, fără a se încadra expres în acțiunile prevăzute la pct. 1)-3), au fost menționate ca argumente reținute în hotărârea Curții Constituționale de declarare a neconstituționalității partidului politic.

Curtea de Apel Chișinău a respins ca neîntemeiat argumentul invocat de reclamantă precum că nu a fost invitată pentru a participa la examinarea subiectului care o vizează și a aflat despre decizie doar după ce a fost aprobată, or, CECER Glodeni nr. 19 urma ca normele legale să le aplice prompt și de aceea autoritatea a înștiințat partea de a prezenta probe ce ar demonstra în mod echivoc că aceasta a încercat să se disocieze în mod public, anterior declarării neconstituționalității de acțiunile partidului politic, de acțiunile acestuia, declarat neconstituțional. Iar, la data de 10 octombrie 2023, Irina Dvorjanscaia a depus în adresa CECER Glodeni nr. 19 o scrisoare prin intermediul căreia a declarat că nu este de acord cu introducerea în lista respectivă, declarând pe proprie răspundere că nu

a sfidat Legea și Constituția Republicii Moldova și nu are careva impedimente de a candida, considerând că nu cade sub incidența restricțiilor menționate supra.

La fel, prima instanță a menționat că, Dvorjanscaia Irina a fost informată telefonic de către membrul CECER Glodeni nr. 19 despre necesitatea prezentării la ședința Consiliului electoral preconizată pentru data de 11 octombrie 2023, ora 17:00, însă a refuzat invitația pe motiv că nu se află în localitate. Potrivit argumentelor invocate de autoritatea pârâtă se atestă că, a fost informat și reprezentantul Partidului Politic „ȘANSĂ” despre necesitatea asigurării prezenței la ședința CECER Glodeni nr. 19. Mai mult, dispoziția nr. 12 de convocare a ședinței CECER Glodeni la care urma să fie pusă în discuție modificarea hotărârii nr. 36 din 05 octombrie 2023 a fost afișată pe panoul informativ al Consiliului raional Glodeni, pentru a asigura transparența și accesul public la ședințele CECER Glodeni nr. 19, astfel încât putea fi consultată și de către reclamanta Dvorjanscaia Irina.

Curtea de Apel Chișinău a reținut că, atât la autoritatea pârâtă, cât și în instanța de judecată, reclamanta nu a prezentat careva probe ce ar confirma imposibilitatea prezentării unor probe în sensul art.68 al.(1¹) Cod electoral.

De asemenea, Curtea de Apel Chișinău a respins argumentul reclamantei precum că i-a fost încălcat dreptul de a fi audiată, or autoritatea are obligația de a informa partea pentru a se prezenta și a se expune asupra problemei discutate, dar este deja la discreția autorității chestiunea posibilității examinării problemei în lipsa acesteia, ținând cont de circumstanțele expuse. Mai mult, în ședința de judecată la examinarea prezentei cauze din partea reclamantei nu au fost prezentate careva contraprobe ce ar demonstra netemeinicia includerii sale în lista de interdicție, prin urmare este întemeiată decizia autorității de a examina în lipsa reprezentantului partidului și a reclamantei cererea Biroului Permanent Teritorial al Partidului Politic „ȘANSĂ” privind includerea Irinei Dvorjanscaia pe poziția 1 în lista de candidați pentru funcția de consilier raional Glodeni în cadrul alegerilor locale generale din 05 noiembrie 2023.

Prima instanță a conchis că hotărârea nr. 36/1 a CECER Glodeni nr. 19 din 11 octombrie 2023, în partea contestată este motivată în conformitate cu norma legală expusă în hotărâre, or, sunt indicate argumentele care sunt bazate pe o cercetare amplă a materialelor cauzei și a probelor acumulate în raport cu poziția părților în procedura administrativă.

Referitor la argumentul invocat de reclamantă precum că, prin hotărârea contestată i se încalcă un drept fundamental – dreptul de a fi ales, Curtea de Apel Chișinău a reținut ca fiind relevante Hotărârea Parlamentului nr.41 din 24 februarie 2022 (prelungită ulterior) și Hotărârea Parlamentului privind prelungirea stării de urgență nr. 274 din 21 septembrie 2023, care reprezintă acte normative cu forță juridică egală cu a unei legii, fiind acte de reglementare primară. Iar, Comisia pentru Situații Excepționale a Republicii Moldova, realizându-și competențele legale, întru executarea acestora a dispus că, prin derogare de la prevederile capitolul VII din Codul electoral al Republicii Moldova nr. 325/2022, în contextul războiului hibrid, în scopul asigurării proceselor democratice în cadrul scrutinului electoral și excluderii pericolului la adresa securității statului și a

democrației, emanat de la persoane ale căror acțiuni au dus la declararea neconstituționalității unui partid politic, în cadrul alegerilor locale generale din 5 noiembrie 2023, emite dispoziția.

Reieșind din considerentul că atât Constituția Republicii Moldova, cât și CEDO autorizează restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți în condițiile legii și ale principiilor generale ale dreptului internațional chiar și în situații ordinare, cu atât mai mult această intervenție a statului este admisă în perioadele unor stări de urgență, de asediu sau de război, când se pune problema existenței unor pericole pentru securitatea națională sau ordinea constituțională, ceea ce face necesară apărarea statului de drept, menținerea sau restabilirea stării de legalitate. Or, ponderea interesului social colectiv obține o preponderență suplimentară asupra intereselor particulare ale unor indivizi, chiar dacă acestea derivă din prevederile unor acte normative.

Astfel, pornind de la atribuțiile excepționale pe care le au autoritățile statului pe parcursul unei stări de urgență, cu referire la actele normative/administrative emise de către aceste autorități în perioada stării de urgență, în contextul contestării lor urmează a fi aduse argumente suplimentare care ar proba caracterul nejustificat și disproporționat al lezării unor drepturi ale reclamantei în contextul stării de urgență declarate în țară și nu într-un context social normal, fapt pe care reclamanta Irina Dvorjanscaia în speță nu l-a realizat.

Curtea de Apel Chișinău a remarcat că în jurisprudența sa, CtEDO a reținut că articolul 3 din Protocolul nr. 1 la Convenție consacră un principiu fundamental într-un regim politic cu adevărat democratic și are o importanță fundamentală în sistemul Convenției. Or, chiar și drepturile garantate de articolul 3 nu sunt absolute. Există loc de „limitări implicite”, iar statele contractante trebuie să dispună de o marjă largă de apreciere în această materie (*Labita v. Italia [MC]*, 6 aprilie 2000, § 201; *Vito Sante Santoro v. Italia*, 1 iulie 2004, § 54). La fel, potrivit jurisprudenței CtEDO, dreptul de a candida la alegerile legislative poate fi supus unor cerințe mai stricte decât dreptul de vot. Așadar, dacă în cazul dreptului de a candida pot fi stabilite cerințe mai stricte decât în cazul dreptului de vot, atunci standardele care trebuie aplicate pentru a stabili conformitatea cu articolul 3 din Protocolul nr. 1, per a contrario, trebuie considerate mai puțin stricte.

Astfel, prima instanță a conchis că argumentele invocate de către reclamantă în susținerea pretențiilor sunt neîntemeiate și urmează a fi respinse, or, prin prisma normelor ce reglementează raportul juridic litigios, raportat la materialele cauzei rezultă că, pct.2 din hotărârea nr. 36/1 CECER Glodeni nr. 19 din 11 octombrie 2023 este legal, iar argumentele invocate nu sunt de natură de a anula actul administrativ contestat.

Totodată Curtea de Apel Chișinău a considerat întemeiat argumentul CECER Glodeni nr. 19 precum că scopul urmărit este restabilirea egalității drepturilor concurenților electorali, balanța căroră a fost destabilizată prin acțiunile ilegale ale reclamantei Dvorjanscaia Irina. Or, mijlocul dat de atingere a acestui scop este unul expres prevăzut de lege.

La data de 18 octombrie 2023, ora 13:40, prin intermediul poștei electronice, Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim, a depus cerere de recurs

nemotivat, iar la 20 octombrie 2023, ora 15:45, a depus recurs motivat împotriva hotărârii din 17 octombrie 2023 a Curții de Apel Chișinău, prin care a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea integrală a hotărârii, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admiterea a contestației depuse de reclamantă.

În motivarea recursului, suplimentar celor invocate în cererea de chemare în judecată a indicat că instanța de fond a refuzat să examineze proporționalitatea acestor restricții într-o societate democratică, a ignorat criticile legate de abuzurile și depășirea gravă a competenței din partea Comisiei pentru Situații Excepționale, a refuzat să dea apreciere încălcărilor dreptului fundamental la alegeri și dreptul de a fi ales, iar prin acceptarea unor argumente formale care au fost indicate în dispoziția CSE și în hotărârea CECER Glodeni nr. 19, a încălcat grav principiul prezumției de nevinovăție.

Recurenta invocând omisiunea instanței de fond de a răspunde argumentelor invocate în cererea de chemare în judecată, susține că este îndreptățită să susțină că decizia nu este suficient motivată și că poziția sa în cauza de contencios administrativ nu a fost examinată în mod echitabil, ceea ce presupune încălcarea art. 6 CEDO.

La fel, recurenta a remarcat că cu o zi înainte de adoptarea hotărârii supuse controlului jurisdicțional în prezenta speță, aceiași instanță în aceeași componență a completului de judecată, în baza exact a acelorași circumstanțe și argumente (a emis o hotărâre diametral opusă (dosar nr. 3-163/23), motivele admiterii acțiunii fiind nemotivarea actului administrativ, privarea de dreptul de a fi audiat în cadrul procedurii administrative și încălcarea principiului proporționalității.

Recurenta a invocat că prezenta cerere se încadrează în temeiurile de admisibilitate a recursului prevăzute la art. 245¹ alin. (1) lit. b) și d) din Codul administrativ. Or, Codul electoral a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2023, iar aceste alegeri locale generale sunt primul scrutin în baza noii legislații și nu există o jurisprudență consolidată a Curții Supreme de Justiție. Mai mult, instanța de fond, în doua cazuri similare, în același complet de judecată, în aceleași circumstanțe a adoptat hotărâri diametral opuse.

În conformitate cu art. 95 alin. (1) din Codul electoral, în perioada electorală, termenul general de depunere a contestațiilor este de 3 zile, care se calculează începând cu ziua următoare zilei în care a fost săvârșită acțiunea, a fost identificată inacțiunea sau a fost adoptată hotărârea.

Alineatul 8 al aceluiași articol stipulează că, înaintarea acțiunilor în contencios administrativ, precum și exercitarea căilor de atac împotriva actelor judecătorești se efectuează în termenul stabilit la alin. (1).

Hotărârea Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată public la 17 octombrie 2023, și conform extrasului din poșta electronică la adresa, dispozitivul hotărârii a fost notificat reprezentantului recurente la 17 octombrie 2023, ora 11:52, iar copia deciziei motivate i-a fost notificată la data de 19 octombrie 2023, ora 13:49.

Astfel, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție consideră că, în speță, calea de atac în ordine de recurs a fost demarată în interiorul termenului legal.

Examinând temeiurile invocate în recursul depus de Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim, în raport cu materialele cauzei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție îl consideră inadmisibil, din următoarele motive.

În conformitate cu art. 245¹ alin. (1) și (3) din Codul administrativ, recursul este admis dacă:

a) interpretarea legii din hotărârea sau decizia contestată este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție;

b) prin admiterea recursului, se schimbă sau se consolidează jurisprudența Curții Supreme de Justiție;

c) hotărârea sau decizia vizează drepturile persoanei care nu a fost atrasă în proces;

d) hotărârea sau decizia este arbitrară sau se bazează în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor;

e) a fost admis neîntemeiat un apel introdus tardiv;

f) instanța nu a fost compusă potrivit legii sau hotărârea a fost pronunțată cu încălcarea competenței jurisdicționale.

Aprecierea probelor dată de prima instanță și instanța de apel este obligatorie pentru instanța de recurs, cu excepția cazului în care se invocă temeiul de la alin. (1) lit. d) sau a cazului în care Curtea Supremă de Justiție examinează cauza după trimitere la rejudecare. La examinarea recursului într-o cauză care a fost trimisă anterior la rejudecare pot fi prezentate probe noi dacă acestea au fost restituite nejustificat sau nu au fost reclamate de către instanța de judecată contrar prezentului cod.

În sensul art. 246 alin. (1) din Codul administrativ, Curtea Supremă de Justiție examinează din oficiu admisibilitatea cererii de recurs. Dacă recursul este inadmisibil, completul din 3 judecători adoptă o încheiere irevocabilă. Încheierea privind inadmisibilitatea recursului, care conține sumar faptele cauzei, motivele și temeiul inadmisibilității, se publică pe pagina web oficială a Curții Supreme de Justiție și se comunică părților.

Alineatul (2) al aceluiași articol statuează la lit. a¹) că, recursul se declară inadmisibil în special când nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹.

Din analiza acestor prevederi, rezultă că admisibilitatea/inadmisibilitatea recursului, în special, urmează să însușească în condițiile Codului administrativ exercitarea efectivă a unui control de legalitate, veritabil bazat pe temeiuri concludente și serioase. Astfel, normele pre citate oferă un drept exclusiv al instanței de recurs de a filtra cererile de recurs care nu prezintă o motivare suficient de serioasă.

În această ordine de idei, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție reține că, Codul administrativ dezvoltă nu doar caracterul ne devolutiv al recursului, dar și cerința de seriozitate a cererii din perspectiva invocării unor veritabile și esențiale încălcări de drept procedural și material capabile să răstoarne deciziile instanței de apel contestate sau, după caz, hotărârile Curții de Apel ca primă instanță într-o eventuală examinare în fond și invocare ex officio a erorilor de drept.

Completul Curții Supreme de Justiție notează că pentru a trece testul de admisibilitate, cererea de recurs trebuie să conțină o motivare convingătoare și întemeiată

în condițiile nominalizate mai sus. În consecutivitate, motivarea cererii de recurs în circumstanțele expuse se referă la formalitățile pe care trebuie să le întrunească cererea în vederea rezistării testului și filtrului de admisibilitate.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție atestă că motivele de casare, invocate în recurs de către Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ, deoarece se referă la dezacordul recurenteii cu soluția pronunțată de către Curtea de Apel Chișinău și nu relevă interpretarea contrară a legii și aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural sau că aceasta s-ar baza în mod determinant pe aprecierea vădit nerezonabilă a probelor, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Subsecvent, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție respinge argumentul recurenteii Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim precum că prin admiterea prezentului recursul, urmează să se consolideze jurisprudența Curții Supreme de Justiție, din motiv că Codul electoral a intrat în vigoare la 01 ianuarie 2023, iar aceste alegeri locale generale sunt primul scrutin în baza noii legislații și nu există o jurisprudență consolidată a Curții Supreme de Justiție.

În acest sens, se va nota că intrarea în vigoare a modificărilor Codului electoral la data de 01 ianuarie 2023, nu denotă faptul că există diferențe de interpretare și aplicare ale acestei legi. Or, mecanismul de consolidare a jurisprudenței Curții Supreme de Justiție a fost conceput pentru a asigura consecvența practicii instanțelor interne și a remedia diferențele de interpretare și aplicare a legilor.

Astfel, CtEDO în hotărârea Iordan Iordanov v. Bulgaria din 2 octombrie 2009, par. 47, Curtea a reiterat că divergențele jurisprudențiale sunt inerente oricărui sistem judiciar care se bazează pe un ansamblu de instanțe de fond din cadrul unei jurisdicții teritoriale. Totuși rolul instanței supreme este tocmai de a soluționa aceste contradicții.

La caz, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție conchide că deși recurenta a invocat existența unei cauze în care aceiași instanță, în aceeași componență a completului de judecată, în baza exact a aceluiași circumstanțe și argumente (a emis o hotărâre diametral opusă (dosar nr. 3-163/23), în esență aceste două cauze prezintă circumstanțe de fapt diferite. Prin urmare, problema supusă judecării a fost apreciată diferit ținând cont de circumstanțele diametral opuse ale cauzelor judecate, iar hotărârea pronunțată în prezentul litigiu nu este contrară jurisprudenței uniforme a Curții Supreme de Justiție.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție menționează că recursul depus de Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim, conține obiecții de fapt și de drept similare celor expuse în cererea de chemare în judecată, care au fost analizate de către Curtea de Apel Chișinău, fiind apreciate în mod corespunzător.

În consecință, nu există aparența unei încălcări a dreptului recurenteii la soluționarea tuturor argumentelor cu privire la judecarea cauzei în prima instanță, în modul în care este garantat de art. 6 § 1 al Convenției.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție notează faptul că dezvoltarea recursului trebuie să cuprindă o motivare corespunzătoare, în sensul arătării cu claritate a

acelor critici, care sunt de natură a învedera netemeinicia hotărârii/deciziei și care se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 245¹ din Codul administrativ. Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor faptice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea motivelor de netemeinicie pe care se bazează, precum și dezvoltarea lor. Motivarea recursului însemnând nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată. Recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, ci implică determinarea greșelilor imputate Curții de Apel Chișinău și o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează aceste critici.

Simpla trimitere la un text de lege, fără explicarea pretinsei interpretări și/sau aplicării eronate a prevederilor legale de către Curtea de Apel Chișinău, nu echivalează cu un argument. Dacă ar proceda la examinarea unei asemenea pretins argument, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție s-ar substitui autorului recursului, fapt care ar echivala cu un control efectuat din oficiu.

Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție accentuează că admisibilitatea recursului trebuie privită și în contextul rolului și funcției legale a instanței judecătorești supreme care constă, în special, în asigurarea și interpretarea uniformă a legilor la examinarea cauzelor de contencios administrativ. Astfel, motivarea oricărei cereri de recurs trebuie să țină cont pentru a trece filtrul de admisibilitate și a avea succes, de aceste însușiri de ordin legal fundamental.

În acest sens, CtEDO în jurisprudența sa constantă statuează că dreptul de acces la instanțe nu este absolut. Există limitări implicit admise [Golder împotriva Regatului Unit, pct. 38; Stanev împotriva Bulgariei (MC), pct. 230]. Acesta este în special cazul condițiilor de admisibilitate a unui recurs, întrucât prin însăși natura sa necesită o reglementare din partea statului, care se bucură în această privință de o anumită marjă de apreciere (Luordo împotriva Italiei, pct. 85). Condițiile de admisibilitate ale unui recurs pot fi mai stricte decât pentru un apel (Levages Prestations Services împotriva Franței, pct. 45). Curtea a mai reiterat că modul de aplicare a articolului 6 procedurilor în fața instanțelor ierarhic superioare depinde de caracteristicile speciale ale procedurilor respective, urmând de ținut cont de totalitatea procedurilor în sistemul de drept național și de rolul instanțelor ierarhic superioare în acest sistem. (Botten v. Norway, hotărâre din 19 februarie 1996, Reports 1996-1, p. 141, § 39). La fel, conform jurisprudenței CtEDO, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (a se vedea Helmers c. Suediei 09 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În circumstanțele menționate, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a declara inadmisibil recursul depus de Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim.

Conform art. 98 alin. (1) pct. 4) din Codul electoral și în conformitate cu art. 230 și art. 246 din Codul administrativ, Completul de judecată al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Recursul depus de Dvorjanscaia Irina, reprezentată de avocatul Banaru Vadim se declară inadmisibil.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
judecătorul

Aliona Miron

judecătorii

Oxana Parfeni

Ion Malanciuc